

dovolání, že i žalování jako dědicové přejatelovi, třebaže přejatel sám statek nezcižil, jsou povinni k dodatečnému rozdělu přebytku původní ceny, při přejmutí stanovené. Názor tento proti jasnému znění jak říšského tak i zemského zákona o statcích dědičných a proti intencím zákona nelze udržeti. Intence zákona nese se hlavně k tomu, by udržány a proti rozkouskování chráněny byly selské usedlosti střední velikosti. Proto hlavně vzat zřetel k tomu, by ani podstatné části přejaté usedlosti do deseti let od kmenu její zcizeny nebyly a zachována byla pokud možno usedlost v celé své podstatě. Zákonodárce zajiště předpokládal, že do deseti roků nabyvatel usedlosti přilne k své půdě tak, že nebude třeba její nedělitelnosti a nezcižitelnosti dále hájiti opatřeními, kterými zamezen býti měl vznik ziskuchtivosti v přejateli, hlavní to pohnutky k případnému prodeji statku jemu ještě cizího, nebo podstatných součástí jeho. Již z této intence zákona jest vidno, že jedná se o obmezení nebo ztížení práva volné zcižitelnosti statku, jež stihnouti má čistě a výhradně jen osobu přejatelovu. Z osoby přejatelovy, jemuž ostatně další přenesení nabyté nemovitosti právními jednáními jak mezi živými tak i pro případ úmrtí vždy zůstává volným na nabyvatele třetího závazek ten nepřechází. Vedoucím motivem zákona jest toliko, chrániti statek proti prodeji nebo rozkouskování z příčin ziskuchtivosti nabyvatele, který by předčasným prodejem nebo rozkouskováním nabyté nemovitosti oproti ustupujícím spoludědicům neoprávněného obohacení dosíci mohl. Podrželi-li se na zřeteli tato okolnost, nelze ani z doslovu ani z ducha zákona vyvozovati právní názor, že by dodatečný nárok spoludědiců na podíl z docílené vyšší ceny tržové vztahovati se mohl i na případ přítomný, kde přejatel platným posledním pořízením před uplynutím zmíněných deseti roků přejatý statek jako odkaz své manželce zůstavil a tato teprve společně se zákonnými dědici, ku kterým žalobcové nepatří, statek ten prodala. Zákon o dědičných statcích vybraňuje sice dodatečné nároky na docílený vyšší výtěžek nejen spoludědicům přejatelovým, nýbrž i jejich dědicům z řady potomstva jako dědičkým jich nástupcům, než k ukončení těchto dodatečných nároků zavazuje jen přejatele, nikoli též dědice jeho, a přejatele jen pro případy zcizení nahoře uvedené. Dědicové Františka Sch. statek nepřejali, nýbrž nabyli ho pořadem práva dědičského od zůstavitele, vůči němuž žalující z dědictví vyloučení jsou. Podle § 3 zmíněného zákona zemského není přijatel v právech, s přijatým statkem dle vůle své naložiti, nijak obmezen a jen pro případ, že by statek do deseti roků od smrti Jana Sch. zcižil, ukládá mu jak úmluva dědičná tak i zákon povinnost žalobou požadovanou. František Sch. však statku nezcižil. Nedožil se ovšem uplynuté lhůty deseti roků, avšak dědicům jeho ani dědičná úmluva ani zákon povinnost dělby vyššího výtěžku neukládá.

Čís. 113.

Pro žalobu vlastnickou stačí důkaz, že žalovaný moci nad věcí se ujal, netřeba však dokazovati, že věc dosud v moci má (§ 369 obč. z.).

(Rozh. ze dne 1. dubna 1919, Rv I 159/19.)

Vlastnická žaloba o vydání movitých věcí, jež žalovaný obmyslně na se byl převedl, byla procesním soudem první stolice (okresní

soud v Karlových Varech) zamítnuta, poněvadž žalobce prokázal sice vlastnictví k věcem i okolnost, že žalovaný moci nad nimi obmyslně se ujal, zůstal však dlužen důkaz o tom, že žalovaný věci ještě v moci má. — **O d v o l a c í s o u d** (krajský soud v Chebu) uznal dle prosby žalobní, ježto vlastnická žaloba stala by se nemožnou, kdyby na žalobci žádal se důkaz o tom, že věci jsou dosud v moci žalovaného.

N e j v y š š í s o u d potvrdil rozsudek odvolacího soudu.

D ů v o d y:

§ 369 ob. z. ukládá arci tomu, kdo vlastnickou žalobu vznáší, by dokázal, že žalovaný má požadovanou věc ve své moci. Ustanovení toto doznalo však změny, §em 346 ex. ř., z kteréhožto předpisu dlužno v souvislosti s §em 369 ob. z. obč. dovozovati, že otázka, zdali žalovaný má zažalovanou věc ve své moci, jest již věcí exekučního řízení, takže ve sporu dle § 369 ob. z. obč. postačí, dokáže-li žalobce, že žalovaný se do držby věcí dostal, to tím spíše, když by pro žalobce důkaz, že žalovaný dosud věc ve své moci má, byl za okolností velmi obtížným, ba neproveditelným.

Čís. 114.

Připustnost pořadu práva pro uplatňování práv z pronájmu honitby.

Platnost smlouvy o pachtu honitby (dle českého zákona o myslivosti) není podmíněna ani písemnou formou, ani tím, by vzata byla okresním výborem na vědomí.

Neplatnost úmluvy, že pachtýř honitby bude tuto vykonávat sám, bez hostí, že jiného za sebe stříletí nenechá a že za spoléčníky přijme kteréhokoli ze členů honebního společenstva za poměrnou náhradu.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1919, Rv I 160/19.)

Najav od honebního výboru A honitbu, zavázal se B po sepsání pachtovní smlouvy ústně, že bude honitbu tu vykonávat sám bez hostí, že jiného za sebe stříletí nenechá a že za spoléčníky přijme kteréhokoli ze členů honebního společenstva za poměrnou náhradu. Když krátce před svou smrtí předal honitbu tu C-ovi, který ji začal ihned vykonávat, žaloval honební výbor jeho manželku iako jeho dědičku na dodržení honitby úmluvy. Dříve ještě než byla tato rozepře zahájena, uznal příslušný okresní výbor, že honební výbor jest oprávněn, honitbu dále pronajati následkem smrti B-a a proto, že týž nedodržel podmínek, pod nimiž mu honitba byla pronajata; zemský výbor český však rozhodnutí toto změnil, uznáv, že žalovaná jest iako dědička na základě smlouvy nájemcem honitby a že smlouva písemná žádných pachtěre obmezujících ustanovení neobsahuje. — **P r v n í s o u d** (okresní soud v Klatovech) žalobu zamítl v podstatě z těchto důvodů: Dle § 23 čes. zákona o myslivosti ze dne 1. června 1866, č. 49 z. z. jest okresní výbor povolán dohlédati a bdíti nad tím, aby ustanovení honebního zákona, zejména co se pronájmu ho-